

Ustawa o pomocy społecznej. Komentarz

Spis treści

Wykaz skrótów	XXIX
Wykaz literatury	XXXIX
O autorach	XLI
Wstęp	XLIII
Część I. Komentarz do ustawy o pomocy społecznej	
Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507)	3
Dział I. Przepisy ogólne	5
Rozdział 1. Zasady ogólne i zakres podmiotowy ustawy	5
Art. 1. [Zakres przedmiotowy]	5
Art. 2. [Funkcje i organizacja pomocy społecznej]	6
I. Udzielanie wsparcia z pomocy społecznej zgodnie z zasadą subsydiarności	6
II. Klasyfikacja świadczeń z pomocy społecznej a zasada subsydiarności	7
III. Podmioty odpowiedzialne za organizację pomocy społecznej. Obowiązek współpracy	8
Art. 3. [Zadania pomocy społecznej]	9
I. Konieczność oceny zakresu udzielenia pomocy społecznej	9
II. Usamodzielnianie osób i rodzin oraz ich integracja ze środowiskiem jako jedno z podstawowych zadań pomocy społecznej	10
III. Ustalenie rodzaju, formy i rozmiaru świadczenia z pomocy społecznej	11
Art. 4. [Obowiązek współdziałania]	12
I. Pojęcie współdziałania	13
II. Obowiązki świadczeniobiorcy i pracownika socjalnego	13
Art. 5. [Osoby uprawnione do świadczeń]	14

Art. 5a. [Uprawnieni cudzoziemcy]	17
Art. 6. [Słowniczek]	18
I. Całkowita niezdolność do pracy	20
II. Dochód dziecka	21
III. Dochód na osobę w rodzinie	22
IV. Dochód rodziny	22
V. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej	23
VI. Kontrakt socjalny	24
VII. Niezdolność do pracy z tytułu wieku	25
VIII. Osoba bezdomna	25
IX. Osoba samotna	26
X. Osoba samotnie gospodarująca	26
XI. Osoba zatrudniona	27
XII. Praca socjalna	28
XIII. Renta	28
XIV. Rodzina	28
XV. Średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej	29
XVI. Świadczenie nienależnie pobrane	30
XVII. Bar mleczny	31
XVIII. Projekt socjalny	31
Art. 7. [Podstawy do udzielenia pomocy]	31
Art. 7a. [Dotacje przedmiotowe]	33
Art. 8. [Prawo do świadczeń pieniężnych]	33
I. Kryterium dochodowe	37
II. Definicja dochodu dla celów pomocy społecznej	37
III. Pomniejszanie dochodu o alimenty	38
IV. Wyłączenia przedmiotowe	39
V. Dochód z działalności gospodarczej	40
VI. Dochód z hektara przeliczeniowego	42
VII. Rozliczanie dochodu jednorazowego	42
VIII. Dochód w walutach obcych	44
Art. 9. [Kryteria dochodowe]	44
Art. 10. [Ustalenie prawa do zasiłku]	47
Art. 11. [Ograniczenie lub odmowa świadczeń]	48
Art. 12. [Odmowa przyznania świadczeń]	51
Art. 13. [Nieprzysługiwanie lub zawieszenie prawa do świadczeń]	53
Art. 14. [Odesłanie do KPA]	55

Rozdział 2. Zadania pomocy społecznej	57
Art. 15. [Podstawowe zadania pomocy społecznej]	57
I. Uwagi ogólne	57
II. Pomoc społeczna jako zadanie publiczne	57
III. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń z pomocy społecznej jako zadanie pomocy społecznej	59
IV. Praca socjalna jako zadanie pomocy społecznej	59
V. Prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej jako zadanie pomocy społecznej	60
VI. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej i realizacja zadań wynikających ze zidentyfikowanych potrzeb społecznych	61
Art. 16. [Zadania administracji publicznej]	62
I. Uwagi ogólne	62
II. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego	63
III. Zadania pomocy społecznej realizowane przez organy administracji rządowej	66
IV. Zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej	67
Art. 16a. [Ocena zasobów]	67
I. Podmioty odpowiedzialne za opracowanie oceny zasobów pomocy społecznej i etapy jej realizacji	67
II. Forma oceny zasobów pomocy społecznej	69
Art. 16b. [Strategia]	70
I. Istota i cel strategii rozwiązywania problemów społecznych	71
II. Etapy tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych	72
III. Wdrożenie strategii rozwiązywania problemów społecznych	74
Art. 17. [Zadania własne gminy]	74
I. Uwagi ogólne	76
II. Zadania gminy o charakterze obowiązkowym	76
III. Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej o charakterze nieobowiązkowym	77
IV. Kompetencje do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej	78
V. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	78
Art. 18. [Zadania zlecone gminie]	79
I. Uwagi ogólne	79
II. Kategorie zadań zleconych gminie	80
III. Finansowanie realizacji zadań zleconych	82
Art. 19. [Zadania własne powiatu]	82
Art. 20. [Zadania zlecone powiatowi]	85
I. Uwagi ogólne	85
II. Wsparcie cudzoziemców – podmioty uprawnione oraz indywidualny program integracji	86

III. Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia	87
IV. Ochrona poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia	88
Art. 21. [Zadania samorządu województwa]	88
I. Uwagi ogólne	89
II. Opracowanie wojewódzkiej oceny zasobów pomocy społecznej	90
III. Współdziałanie w kształtowaniu strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej	91
IV. Inne zadania samorządu województwa	91
Art. 21a. [Zakres działań]	92
Art. 22. [Zadania wojewody]	93
I. Uwagi ogólne	95
II. Organizacja i tryb przeprowadzania kontroli i sprawowania nadzoru nad działalnością całodobowych placówek pomocy społecznej	97
III. Koordynowanie działań w zakresie integracji cudzoziemców oraz zapobiegania handlu ludźmi	98
IV. Obowiązki sprawozdawcze	98
V. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	99
Art. 23. [Zadania ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego]	99
Art. 23a. [Rodzaje gromadzonych danych]	102
Art. 24. [Rządowy program pomocy społecznej]	105
Art. 25. [Zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej]	106
I. Zasady powierzania zadań publicznych do realizacji podmiotom niepublicznym	107
II. Otwarty konkurs ofert	108
III. Realizowanie zadań publicznych w formie partnerstwa publiczno-prywatnego ...	109
IV. Jednostki, którym zlecono realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, jako administrator danych osobowych	110
Art. 25a–35. (uchylone)	112
Dział II. Świadczenia z pomocy społecznej	113
Rozdział 1. Zasiłki i usługi	113
Art. 36. [Świadczenia z pomocy społecznej]	113
I. Uwagi ogólne	114
II. Świadczenia obowiązkowe i fakultatywne	114
III. Świadczenia zależne i niezależne od kryterium dochodowego	115
IV. Świadczenia przyznawane w postępowaniu decyzyjnym i bezdecyzyjnym	115
V. Świadczenia zwrotne i bezzwrotne	116
VI. Świadczenia odpłatne i nieodpłatne	116

Art. 37. [Zasiłek stały]	117
I. Przesłanki przyznania zasiłku stałego	118
II. Zbieg uprawnień do zasiłku stałego i innych świadczeń	120
III. Szczególne zasady ustalania prawa do zasiłku stałego	121
Art. 38. [Zasiłek okresowy]	121
I. Uwagi ogólne	122
II. Katalog okoliczności uzasadniających przyznanie zasiłku okresowego	123
III. Zasiłek okresowy jako alternatywa dla zasiłku stałego	124
Art. 39. [Zasiłek celowy]	125
I. Uwagi ogólne	125
II. Otwarty katalog niezbędnych potrzeb	126
III. Zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne	127
Art. 39a. [Zasiłek celowy]	127
Art. 40. [Zasiłek celowy]	127
I. Pojęcie zdarzenia losowego	128
II. Zasady ustalania prawa do zasiłku celowego osobom, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego lub klęski	128
Art. 41. [Świadczenia przyznawane w szczególnie uzasadnionych przypadkach]	129
I. Przesłanki ustalenia prawa do specjalnego zasiłku celowego	129
II. Przesłanki przyznania świadczenia pod warunkiem zwrotu	131
Art. 42. [Opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe]	131
I. Przesłanki ustalenia prawa do opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	132
II. Rezygnacja z zatrudnienia w celu sprawowania opieki	133
III. Przesłanki negatywne ustalenia prawa do świadczenia w formie opłacania składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	133
IV. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	134
Art. 43. [Pomoc w formie rzeczowej lub pieniężnej]	134
Art. 44. [Sprawienie pogrzebu]	136
I. Uwagi ogólne	136
II. Postępowanie przy sprawieniu pochówku przez gminę	137
Art. 45. [Praca socjalna]	138
Art. 46. [Poradnictwo specjalistyczne]	139
Art. 46a. [Rejestr jednostek specjalistycznego poradnictwa]	141
Art. 47. [Interwencja kryzysowa]	141
Art. 48. [Prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania]	142

Art. 48a. [Miejsce w noclegowni lub schronisku dla bezdomnych]	143
I. Zasady udzielania pomocy w formie schronienia do 2015 r.	147
II. Udzielanie pomocy w formie schronienia – aktualny stan prawny	147
III. Zapewnienie schronienia a rodzinny wywiad środowiskowy	148
IV. Zwrot wydatków za udzielenie pomocy w formie schronienia	149
V. Minimalne standardy udzielania pomocy w formie schronienia w schronisku, noclegowni i ogrzewalni	150
VI. Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	151
VII. Przyznanie osobie bezdomnej tymczasowego schronienia a kontrakt socjalny	151
Art. 48b. [Pomoc doraźna lub okresowa]	152
Art. 49. [Indywidualny program wychodzenia z bezdomności]	152
I. Przesłanki objęcia indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności i zasady jego opracowania	153
II. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	154
Art. 50. [Usługi opiekuńcze]	155
I. Przesłanki przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych	156
II. Precyzyjne określenie zakresu przyznanych usług w decyzji	157
III. Upoważnienie rady gminy do określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze	158
IV. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi	159
V. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	160
Art. 51. [Ośrodek wsparcia]	160
Art. 51a. [Rodzaje ośrodków, zakres usług]	161
I. Uwagi ogólne	162
II. Klub samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	163
III. Typy środowiskowych domów samopomocy i zasady ich funkcjonowania	163
IV. Standard usług w środowiskowym domu samopomocy	165
V. Kwalifikacje kierownika oraz kadry środowiskowego domu samopomocy	165
VI. Przyjęcie i skierowanie do środowiskowego domu samopomocy; zakres świadczonych usług	166
VII. Prowadzenie w środowiskowym domu samopomocy miejsc całodobowego okresowego pobytu	167
Art. 51b. [Odpłatność]	168
I. Uwagi ogólne	169
II. Ustalenie odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	170
III. Zwolnienie z odpłatności za usługi w środowiskowym domu samopomocy	171

Art. 51c. [Dotacja z budżetu]	171
I. Zasady ustalania kwoty dotacji	172
II. Możliwość zwiększenia miesięcznej kwoty dotacji	173
Art. 52. [Rodzinny dom pomocy]	174
I. Uwagi ogólne	175
II. Zasady prowadzenia działalności w formie rodzinnych domów pomocy	176
III. Standard usług w rodzinnym domu pomocy	176
IV. Odpłatność z tytułu pobytu w rodzinnym domu pomocy	177
V. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz projektu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	178
Art. 53. [Mieszkanie chronione]	178
I. Uwagi ogólne	180
II. Cel wsparcia świadczonego w mieszkaniu chronionym	180
III. Katalog osób uprawnionych do wsparcia w mieszkaniu chronionym	181
IV. Zasady prowadzenia mieszkań chronionych	182
V. Usługi świadczone w mieszkaniu chronionym	182
VI. Standard mieszkań chronionych	183
VII. Skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym	184
VIII. Odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym	184
Art. 53a. [Wynagrodzenie za sprawowanie opieki]	185
I. Uwagi ogólne	185
II. Postępowanie w przypadku rozstrzygnięcia sądu o przyznaniu wynagrodzenia okresowego bez wskazania terminu, od kiedy przyznaje wynagrodzenie	186
III. Postępowanie w przypadku rozstrzygnięcia sądu o przyznaniu wynagrodzenia okresowego ze wskazaniem, od kiedy (nawet wstecz) przyznaje wynagrodzenie	187
IV. Postępowanie w przypadku rozstrzygnięcia sądu o przyznaniu wynagrodzenia okresowego ze wskazaniem, od kiedy (nawet wstecz) i do kiedy przyznaje wynagrodzenie	187
V. Postępowanie w przypadku rozstrzygnięcia przez sąd o przyznaniu wynagrodzenia jednorazowego (art. 162 § 1 KRO)	188
VI. Przyznawanie wynagrodzeń kuratorom osób częściowo ubezwłasnowolnionych	188
Rozdział 2. Domy pomocy społecznej	189
Art. 54. [Osoby uprawnione do umieszczenia]	189
I. Przesłanki umieszczenia w domu pomocy społecznej	190
II. Wybór odpowiedniej placówki	192
III. Zgoda osoby ubiegającej się o umieszczenie w domu pomocy społecznej lub jej przedstawiciela ustawowego	192
IV. Kierowanie do placówki osoby wymagającej wzmożonej opieki medycznej	194
V. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	194

Art. 55. [Organizacja, świadczenie usług]	194
I. Zakres usług świadczonych w domu pomocy społecznej	195
II. Świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych osobom niezamieszkującym domu pomocy społecznej	196
III. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	196
Art. 56. [Rodzaje domów pomocy]	197
Art. 56a. [Różne funkcje domu pomocy]	198
Art. 57. [Jednostki uprawnione do prowadzenia domów pomocy]	199
I. Uwagi ogólne	201
II. Przesłanki uzyskania zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej	201
Art. 57a. [Cofnięcie zezwolenia; wykreślenie z rejestru]	203
Art. 58. [Koszty całodobowej opieki]	204
Art. 59. [Decyzja o skierowaniu]	206
I. Etapowość postępowania w sprawie uzyskania statusu mieszkańca domu pomocy społecznej	206
II. Wydanie decyzji o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzji ustalającej opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej	207
III. Wydanie decyzji w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej	208
IV. Przyjęcie do domu pomocy społecznej	208
V. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	208
VI. Przepisy przejściowe przewidziane w ustawie o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	209
Art. 60. [Średniomiesięczny koszt utrzymania mieszkańca]	210
Art. 61. [Opłata za pobyt]	211
I. Kolejność osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej	213
II. Skonkretyzowanie i zindywidualizowanie obowiązku ponoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej	215
III. Zastępcze ponoszenie opłat przez gminę	216
IV. Ponoszenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej przez inne osoby ...	217
Art. 62. [Wnoszenie opłat]	217
I. Zasady uiszczania opłat z tytułu pobytu w domu pomocy społecznej oraz ich potrącania	217
II. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	218
Art. 63. [Nieponoszenie opłat za nieobecność]	218

Art. 64. [Zwolnienie z opłaty]	219
I. Przesłanki całkowitego lub częściowego zwolnienia z opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej	219
II. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	220
Art. 64a. [Zwolnienie z opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej]	221
I. Zasady zwalniania dzieci za pobyt rodzica w domu pomocy społecznej	221
II. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	221
Art. 64b. [Zwolnienie z opłaty]	222
Art. 65. [Stosowanie innych przepisów]	223
I. Zasady stosowania przepisów dotyczących domów pomocy społecznej do domów prowadzonych przez podmioty niepubliczne	223
II. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	224
Art. 66. [Uprawnienia rady gminy]	224
Rozdział 3. Działalność gospodarcza w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku	225
Art. 67. [Działalność gospodarcza]	225
I. Pojęcie zezwolenia w prawie administracyjnym	226
II. Wymóg uzyskania zezwolenia na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę	227
III. Podmioty uprawnione do prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku	228
IV. Wymogi formalne uzyskania zezwolenia na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę	229
V. Cofnięcie zezwolenia na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę	230
VI. Umowa o świadczenie usług opiekuńczych	231
VII. Kary za prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę bez zezwolenia	231
VIII. Zmiany przewidziane w ustawie o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	232
Art. 68. [Usługi opiekuńcze]	235
I. Uwagi ogólne	236
II. Usługi opiekuńcze świadczone przez placówkę zapewniającą całodobową opiekę	236
III. Usługi bytowe świadczone przez placówkę zapewniającą całodobową opiekę	237
IV. Konieczność pogodzenia wymogów dotyczących placówki socjalnej z ochroną zabytków	238

V. Świadczenia zdrowotne w placówce zapewniającej całodobową opiekę	238
VI. Kategorie osób mogących korzystać z usług placówek zapewniających całodobową opiekę	239
VII. Ustalenie kategorii budynku, w którym ma się mieścić placówka zapewniająca całodobową opiekę	239
VIII. Różnice między placówką zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku a domem pomocy społecznej	240
IX. Zmiany przewidziane w ustawie o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	241
Art. 68a. [Zobowiązania podmiotu]	244
I. Uwagi ogólne	244
II. Umowa o świadczenie usług w placówce	245
III. Dane identyfikacyjne osób przebywających w placówce oraz dane kontaktowe do rodzin	245
IV. Informacje dotyczące stanu zdrowia osób przebywających w placówce	246
V. Obowiązek umieszczenia informacji o rodzaju posiadanego zezwolenia oraz numer wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę, a także dotyczących zakresu działalności prowadzonej w placówce oraz podmiotu prowadzącego placówkę	246
VI. Zmiany przewidziane w ustawie o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	247
Art. 69. [Upoważnienie]	249
I. Uwagi ogólne	249
II. Prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę	249
III. Przesłanki prowadzenia przez podmioty niepubliczne placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku	250
IV. Kontrola wojewody	251
V. Zmiany przewidziane w ustawie o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	252
VI. Przepisy przejściowe przewidziane w ustawie o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	252
Rozdział 4. Pomoc dla osób usamodzielnianych	255
Art. 70–87a. (uchylone)	255
Art. 88. [Pomoc dla osoby usamodzielnianej]	255
I. Uwagi ogólne	256
II. Zasady udzielania pomocy osobom usamodzielnianym na podstawie ustawy o pomocy społecznej	257
III. Opiekun usamodzielnienia i jego zadania	259
IV. Indywidualny program usamodzielnienia	259

Art. 89. [Pomoc pieniężna]	259
I. Rodzaj i cel pomocy pieniężnej	261
II. Wysokość pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie	262
III. Przesłanki przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	263
Art. 90. [Udzielenie pomocy pieniężnej]	265
I. Właściwość miejscowa i rzeczowa organu administracji w przypadku ubiegania się o pomoc pieniężną	265
II. Właściwość miejscowa i rzeczowa organu administracji w przypadku ubiegania się o pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w uzyskaniu zatrudnienia oraz na zagospodarowanie w formie rzeczowej	266
III. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym miejsca w mieszkaniu chronionym	267
IV. Szczegółowe warunki i tryb przyznawania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie	268
Art. 90a. [Podwyższenie wysokości pomocy]	269
Rozdział 5. Integracja cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	270
Art. 91. [Pomoc dla cudzoziemca]	270
I. Zakres podmiotowy	271
II. Rodzaj pomocy udzielanej cudzoziemcom	272
Art. 91a. [Pomoc małoletniemu cudzoziemcowi]	275
I. Małoletni i jego przedstawiciel ustawowy	275
II. Zakres podmiotowy	275
III. Obowiązki dyrektora placówki pieczy zastępczej o charakterze instytucjonalnym w zakresie pomocy udzielanej małoletniemu cudzoziemcowi	276
Art. 92. [Zakres i czas trwania pomocy]	276
I. Świadczenie pieniężne dla cudzoziemca	277
II. Świadczenia niepieniężne dla cudzoziemca	278
III. Nauka języka polskiego	278
Art. 93. [Program integracji]	279
I. Zasady ustalania indywidualnego programu integracji	280
II. Monitoring realizacji indywidualnego programu integracji	280
III. Akceptacja programu przez wojewodę	281
Art. 94. [Miejsce zamieszkania]	281
I. Współpraca wojewody, powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz gminy w sprawie pomocy cudzoziemcowi w uzyskaniu możliwości zamieszkania	282
II. Przesłanki dopuszczalnej zmiany miejsca zamieszkania przez cudzoziemca	283

Art. 95. [Wstrzymanie pomocy]	284
I. Przesłanki wstrzymania pomocy cudzoziemcowi	285
II. Czasowe zaprzestanie udzielania pomocy cudzoziemcowi	286
III. Przepisy wykonawcze	287
Rozdział 6. Zasady odpłatności za świadczenia	288
Art. 96. [Zwrot wydatków na świadczenia]	288
I. Zasada finansowania pomocy społecznej oraz zasada odpłatności za niektóre świadczenia	289
II. Krąg podmiotów zobowiązanych do zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej	289
III. Uprawnienie rady gminy do uregulowania zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej	291
Art. 97. [Ustalenie opłat]	293
I. Uwagi ogólne	293
II. Ustalenie opłaty za pobyt w ośrodku wsparcia oraz w mieszkaniu chronionym	294
III. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	298
Art. 98. [Zwrot świadczeń nienależnie pobranych]	299
I. Uwagi ogólne	299
II. Przesłanki uznania świadczenia za nienależnie pobrane	299
III. Przekroczenie kryterium dochodowego	300
IV. Zakaz rozszerzającej interpretacji przesłanek z art. 6 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej	300
V. Relacja z art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej	301
VI. Odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 104 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej	302
VII. Uznaniowość rozstrzygnięcia w sprawie odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia	305
VIII. Konieczność złożenia wniosku w sprawie odstąpienia od żądania zwrotu	305
Art. 99. [Zbieg świadczeń]	306
I. Zasada potraćalności	306
II. Pobieranie emerytury a odmowa przyznania zasiłku stałego lub okresowego	308
III. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	309
Rozdział 7. Postępowanie w sprawie świadczeń z pomocy społecznej	309
Art. 100. [Zasady postępowania]	309
I. Zasady postępowania w sprawie świadczeń z pomocy społecznej w kontekście szczególnej dbałości o dobro strony	310
II. Zakaz upubliczniania danych osób korzystających z pomocy społecznej	311
III. Zasady przetwarzania danych osobowych w postępowaniu w sprawie świadczeń z pomocy społecznej	312

IV. Ustawowe upoważnienie do przetwarzania danych osobowych	312
V. Złagodzenie sposobu wykonywania obowiązku informacyjnego	313
VI. Określenie administratora danych osobowych	314
VII. Wskazanie środków zabezpieczających	315
Art. 101. [Właściwość miejscowa]	315
I. Obowiązek przestrzegania właściwości rzeczowej i miejscowej z urzędu	316
II. Ogólna zasada ustalania właściwości w sprawach z zakresu pomocy społecznej ..	317
III. Szczególne przypadki ustalania właściwości w sprawach z zakresu pomocy społecznej	317
IV. Refundacja udzielonych świadczeń z pomocy społecznej	319
Art. 102. [Udzielanie świadczeń z pomocy społecznej]	319
Art. 103. [Umowa o wysokości świadczenia]	321
I. Ustalenie wysokości świadczonej przez osoby bliskie pomocy na rzecz osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia	321
II. Ustalenie wysokości opłaty za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej	321
III. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz ustawy o realizowaniu usług społecznych przez CUS	323
Art. 104. [Ściąganie należności]	325
I. Egzekucja należności w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji	325
II. Potrącenie z bieżących wypłat świadczenia a świadczenie nienależnie pobrane ...	326
III. Decyzja w sprawie nienależnie pobranych świadczeń	326
IV. Postępowanie w przedmiocie zwrotu świadczenia i odstąpienia od żądania zwrotu	327
V. Przedawnienie należności	328
Art. 105. [Obowiązek udzielenia informacji]	329
I. Występowanie o udostępnienie informacji przez kierownika ośrodka pomocy społecznej lub pracownika socjalnego	330
II. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	331
Art. 106. [Przyznanie świadczeń]	331
I. Przyznanie świadczeń w formie decyzji administracyjnej	333
II. Okres, na który przyznawane jest świadczenie z pomocy społecznej	334
III. Postępowanie w przypadku złożenia wniosku o przyznanie zasiłku stałego przez osobę, która ubiega się o przyznanie świadczenia uzależnionego od niezdolności do pracy lub stopnia niepełnosprawności	334
IV. Zmiana sytuacji osoby pobierającej świadczenie pieniężne z pomocy społecznej lub ponoszącej odpłatność za świadczenia niepieniężne	338
V. Tryb uchylenia lub zmiany decyzji ostatecznej	340
VI. Złożenie odwołania od decyzji w sprawie świadczeń z pomocy społecznej przez inną osobę	342

Art. 106a. [Nieodbieranie świadczeń, skutki]	342
I. Uwagi ogólne	343
II. Postępowanie w razie nieodbierania świadczeń	344
III. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	345
Art. 107. [Rodzinny wywiad środowiskowy]	345
I. Rodzinny wywiad środowiskowy jako szczególny rodzaj środka dowodowego	349
II. Wywiad środowiskowy przeprowadzany dla celów określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych i ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	350
III. Zasady przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego	351
IV. Aktualizacja rodzinnego wywiadu środowiskowego	353
V. Żądanie od osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc złożenia oświadczenia o dochodach i stanie majątkowym	353
VI. Zasady wypełniania kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego w postaci elektronicznej	354
VII. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	355
Art. 108. [Kontrakt socjalny]	355
I. Uwagi ogólne	356
II. Właściwość zawarcia kontraktu socjalnego	356
III. Zawarcie kontraktu socjalnego na podstawie skierowania PUP	358
IV. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego	358
V. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	358
Art. 109. [Obowiązek informacji]	359
I. Obowiązek niezwłocznego poinformowania organu, który przyznał świadczenie, o zmianie sytuacji	359
II. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	360
Dział III. Organizacja pomocy społecznej	361
Rozdział 1. Struktura organizacyjna pomocy społecznej	361
Art. 110. [Ośrodki pomocy społecznej]	361
I. Organizacja wykonywania zadań pomocy społecznej w gminie	362
II. Uwzględnianie ustaleń wójta i wojewody w zakresie realizacji zadań własnych i zleconych	363
III. Koordynowanie realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych	364
IV. Wytaczanie na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne	364
V. Kierowanie wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności	366

VI. Upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy	366
VII. Składanie sprawozdania z działalności ośrodka pomocy społecznej oraz przedstawianie listy potrzeb z zakresu pomocy społecznej	369
VIII. Obowiązek zatrudnienia odpowiedniej liczby pracowników socjalnych w jednym ośrodku pomocy społecznej	369
IX. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	370
Art. 110a. [Zespół]	372
I. Utworzenie zespołów ds. pracy socjalnej i usług pomocy społecznej	372
II. Zespół realizujący zadania w zakresie pracy socjalnej	373
III. Zespół ds. pierwszego kontaktu	374
IV. Zespół ds. usług	375
V. Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją	376
VI. Schematy przedstawiające sposób postępowania zespołów w ośrodkach pomocy społecznej	377
Art. 111. [Inne jednostki pomocy społecznej]	379
I. Uwagi ogólne	380
II. Powiatowe centra pomocy rodzinie (PCPR)	380
III. Regionalne ośrodki polityki społecznej	383
IV. Placówki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego	385
V. Ośrodki wsparcia	389
VI. Ośrodki interwencji kryzysowej	390
Art. 111a. [Połączenie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej]	391
I. Zasady łączenia jednostek organizacyjnych szeroko pojętego systemu pomocy społecznej i przyczyny ich zmiany	392
II. Konieczność zapewnienia wspólnej obsługi jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz jednostek organizacyjnych systemu pomocy społecznej	393
III. Łączenie jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z innymi jednostkami oraz jednostek organizacyjnych systemu pomocy społecznej z innymi jednostkami	393
IV. Umieszczenie placówek wsparcia dziennego i placówek opiekuńczo-wychowawczych	394
V. Kwalifikacje kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej będących w strukturze ośrodka pomocy społecznej lub domu pomocy społecznej	394
VI. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	395
Art. 112. [Powiatowe centra pomocy rodzinie]	396
I. Powiatowe centrum pomocy rodzinie oraz miejski ośrodek pomocy społecznej i ich umiejscowienie w strukturze jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	397

II. Uprawnienie kierownika PCPR do wystąpienia z powództwem alimentacyjnym oraz z wnioskiem o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności	397
III. Tryb wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości powiatu	398
IV. Zatrudnianie kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej przez zarząd powiatu	399
V. Kompetencje kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie	400
VI. Powierzenie pełnienia obowiązków dyrektora w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej osobie, która nie spełnia wymogów z art. 122 ustawy o pomocy społecznej	401
VII. Nadzór starosty nad działalnością jednostek organizacyjnych wymienionych w art. 112 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej	401
VIII. Koordynacja realizacji strategii przez powiatowe centrum pomocy rodzinie	402
IX. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	405
Art. 112a. [Połączenie powiatowych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej]	406
I. Zasady łączenia powiatowego centrum pomocy rodzinie z ośrodkiem interwencji kryzysowej	406
II. Skutki prawne połączenia powiatowego centrum pomocy rodzinie z ośrodkiem interwencji kryzysowej	406
III. Kwalifikacje osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej będącymi w strukturze powiatowego centrum pomocy rodzinie	407
IV. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	408
Art. 113. [Regionalny ośrodek polityki społecznej]	408
I. Struktura organizacyjna regionalnych ośrodków polityki społecznej	408
II. Zadania realizowane przez regionalne ośrodki polityki społecznej	409
III. Regionalny ośrodek polityki społecznej jako jednostka budżetowa nieposiadająca osobowości prawnej	410
IV. Delegowanie uprawnień marszałka województwa na dyrektora regionalnego ośrodka polityki społecznej	410
Art. 113a–113b. (uchylone)	411
Art. 113c. [Usytuowanie jednostki organizacyjnej pomocy społecznej]	411
I. Zasady łączenia jednostek pomocy społecznej	411
II. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	412
Art. 114. (uchylony)	412
Art. 115. [Dotacje celowe]	412
Art. 115a. [Finansowanie zadań ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych]	413

Rozdział 2. Pracownicy socjalni	415
Art. 116. [Pracownicy socjalni]	415
I. Uwagi ogólne	416
II. Kwalifikacje zawodowe pracowników socjalnych	416
III. Specjalizacja zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego	419
Art. 117. [Centralna Komisja Egzaminacyjna]	420
I. Powołanie i tryb działania Centralnej Komisji Egzaminacyjnej	422
II. Zadania Centralnej Komisji Egzaminacyjnej	422
Art. 118. [Regionalne komisje egzaminacyjne]	423
I. Tryb działania regionalnych komisji egzaminacyjnych do spraw stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych	424
II. Warunki dopuszczenia do egzaminu na I stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny	425
Art. 118a. [Delegacja ustawowa]	426
I. Uwagi ogólne	427
II. Tryby powoływania i odwoływania członków Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz regionalnych komisji egzaminacyjnych oraz organizacja pracy obu komisji ..	428
III. Minimum programowe dla I i II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny	429
IV. Zasady wyboru jednostki organizacyjnej współpracującej z Centralną Komisją Egzaminacyjną i warunki tej współpracy	430
V. Kontrola pracy regionalnych komisji i podmiotów prowadzących szkolenia	431
Art. 119. [Zadania pracownika socjalnego]	431
I. Zakres zadań pracownika socjalnego i jego szczególne umiejętności	432
II. Etyka zawodowa oraz obowiązek zachowania tajemnicy	434
Art. 120. [Zatrudnienie pracowników socjalnych]	435
Art. 121. [Uprawnienia pracowników socjalnych]	437
I. Uwagi ogólne	438
II. Dodatkowy urlop wypoczynkowy	438
III. Dodatki do wynagrodzenia pracowników socjalnych i inne świadczenia	441
IV. Zwrot kosztów przejazdów, odzież i obuwiu robocze	444
V. Nagrody specjalne dla pracowników socjalnych	445
VI. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	446
Art. 121a. [Superwizja pracy socjalnej]	446
I. Definicja i cele superwizji pracy socjalnej	448
II. Rodzaje superwizji	449
III. Wymagania kwalifikacyjne wobec superwizorów	450
IV. Prawo pracownika socjalnego do superwizji	452

Art. 122. [Osoby kierujące placówkami]	452
I. Wymagania wobec osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej	453
II. Podmioty uprawnione do prowadzenia specjalizacji	455
III. Zmiany wynikające z ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	456
Art. 123. [Stosowanie przepisów o pracownikach samorządowych]	456
I. Zatrudnianie pracowników	457
II. Pracownicy samorządowi jako szczególna grupa pracowników	458
Art. 123a. (uchylony)	459
Rozdział 3. Rada Pomocy Społecznej	459
Art. 124. [Zakres działania Rady]	459
Art. 125. [Skład Rady]	460
I. Zasady wyboru członków Rady Pomocy Społecznej	461
II. Zadania i tryb działania Rady Pomocy Społecznej	462
Rozdział 4. Nadzór i kontrola	463
Art. 126. [Uprawnienia kontrolne wojewody]	463
I. Zakres uprawnień nadzorczych i kontrolnych wojewody	464
II. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	465
Art. 126a. [Odesłanie]	466
I. Zakres uprawnień nadzorczych i kontrolnych wojewody wobec placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku	466
II. Procedura wydawania i cofania zezwolenia przez wojewodę	466
Art. 127. [Zespół inspektorów]	467
I. Sprawowanie czynności kontrolnych i nadzorczych przez zespół inspektorów	468
II. Kwalifikacje inspektorów upoważnionych do wykonywania kontroli i nadzoru	469
III. Wyłączenie inspektora od udziału w kontroli	470
Art. 127a. [Wniosek do Policji o pomoc]	470
Art. 127b. [Organizacja komórki do spraw nadzoru i kontroli w pomocy społecznej]	472
Art. 128. [Zalecenia pokontrolne]	475
I. Tryb wydawania i realizacji zaleceń kontrolnych	476
II. Istota, funkcja i cel postępowania kontrolnego	476
Art. 129. [Cofnięcie zezwolenia na prowadzenie jednostki]	478

Art. 130. [Nierealizowanie zaleceń pokontrolnych]	480
I. Uwagi ogólne	481
II. Kara pieniężna	481
III. Wstrzymanie prowadzenia placówki	486
IV. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego	486
Art. 131. [Kary pieniężne]	487
I. Zasady wymierzania kar pieniężnych	488
II. Egzekucja kar pieniężnych wraz z odsetkami	488
Art. 131a. [Obowiązek informowania]	490
I. Obowiązki informacyjne wojewody	490
II. Zmiany wynikające z ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	491
Art. 132. [Przeznaczenie przychodów z tytułu kar pieniężnych]	492
Art. 133. [Odesłanie do przepisów KPA]	493
Art. 134. [Upoważnienie]	493
I. Uwagi ogólne	494
II. Procedura kontroli	494
III. Protokół kontroli	495
IV. Zalecenia pokontrolne	497
Dział IIIa. Realizacja działań finansowanych z udziałem Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym	499
Art. 134a. [Zadania Ministra]	499
I. Uwagi ogólne	500
II. Zadania ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego związane z realizacją działań finansowanych z udziałem FEAD	501
Art. 134b. [Zadania Agencji]	503
Art. 134c. [Zatwierdzanie procedur]	507
Art. 134d. [Porozumienia, realizacja czynności]	508
Art. 134e. [Certyfikacja]	508
Art. 134f. [Audyt]	509
Art. 134g. [Desygnacja]	511
Art. 134h. [Uchwała Rady Ministrów]	513
Art. 134i. (<i>uchylony</i>)	514

Art. 134j. [Produkty]	514
Art. 134k. [Odpowiednie zastosowanie przepisów]	514
Art. 134l. [Delegacja ustawowa]	516
Art. 134m. [Przetwarzanie danych osobowych]	518
I. Uwagi ogólne	519
II. Zakres danych osobowych	519
III. Wykonywanie obowiązku informacyjnego	519
IV. Środki zabezpieczające	520
V. Obowiązek zachowania poufności	520
Dział IV. Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe	523
Rozdział 1. Przepisy zmieniające	523
Art. 135–143. (<i>pominięte</i>)	523
Rozdział 2. Przepisy przejściowe i końcowe	523
Art. 144. [Definicje pojęć]	523
Art. 145. [Weryfikacja kryteriów dochodowych]	524
Art. 146. [Stosowanie dotychczasowych przepisów]	524
Art. 147. [Minimalna wysokość zasiłku okresowego]	525
Art. 148. [Dotacje celowe]	526
Art. 149. [Derogacja decyzji]	526
Art. 150. [Stosowanie niniejszych przepisów]	527
Art. 150a. [Zastosowanie przepisów]	527
Art. 151. [Przepis przejściowy]	528
Art. 152. [Domy pomocy społecznej]	529
Art. 153. [Dostosowanie placówek do nowych wymagań]	530
Art. 154. (<i>uchylony</i>)	531
Art. 155. [Stosowanie dotychczasowych przepisów]	531
Art. 156. [Dotychczasowi pracownicy]	532
Art. 157. [Kadencja Rady Pomocy Społecznej]	533
Art. 158. [Dodatek pielęgnacyjny]	533
Art. 159. [Dotychczasowe przepisy wykonawcze]	534

Art. 160. [Derogacja]	534
Art. 161. [Wejście w życie]	534
Część II. Wzory	
Wzór Nr 1. Decyzja odmowna w sprawie przyznania świadczenia z pomocy społecznej z zastosowaniem art. 11 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej ...	537
Wzór Nr 2. Decyzja w sprawie uchylenia prawa do świadczenia z pomocy społecznej z zastosowaniem art. 11 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej ...	540
Wzór Nr 3. Decyzja odmowna w sprawie przyznania świadczenia z pomocy społecznej z zastosowaniem art. 12 ustawy o pomocy społecznej	543
Wzór Nr 4. Decyzja odmowna w sprawie przyznania świadczenia z pomocy społecznej z powodu osadzenia w zakładzie karnym	545
Wzór Nr 5. Decyzja zmieniająca decyzję w sprawie przyznania świadczenia z pomocy społecznej w przypadku tymczasowego aresztowania	547
Wzór Nr 6. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego	550
Wzór Nr 7. Powiadomienie o niezłażatwieniu sprawy w terminie	551
Wzór Nr 8. Wezwanie w trybie art. 50 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego	552
Wzór Nr 9. Postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania	553
Wzór Nr 10. Przekazanie wniosku do organu właściwego na podstawie art. 65 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego	555
Wzór Nr 11. Zawieszenie postępowania w trybie art. 97 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego	556
Wzór Nr 12. Decyzja w sprawie umorzenia postępowania na podstawie art. 105 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego	558
Wzór Nr 13. Postanowienie w sprawie wznowienia postępowania administracyjnego na podstawie art. 145 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego	559
Wzór Nr 14. Decyzja w sprawie wznowienia postępowania administracyjnego na podstawie art. 145 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego	561
Wzór Nr 15. Decyzja w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia decyzji przyznającej świadczenie z pomocy społecznej na podstawie art. 162 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego	563
Wzór Nr 16. Ogłoszenie w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych dotyczących strategii rozwiązywania problemów społecznych	564
Wzór Nr 17. Decyzja uznaniowa w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z pomocy społecznej	566
Wzór Nr 18. Zarządzenie w sprawie upoważnienia kierownika ośrodka pomocy społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej	568
Wzór Nr 19. Statut ośrodka interwencji kryzysowej	569
Wzór Nr 20. Konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej	571

Wzór Nr 21.	Klauzula informacyjna administratora danych osobowych realizującego zadanie z zakresu pomocy społecznej	575
Wzór Nr 22.	Decyzja odmowna w sprawie ustalenia prawa do zasiłku stałego	577
Wzór Nr 23.	Decyzja w sprawie uchylenia prawa do zasiłku stałego	579
Wzór Nr 24.	Decyzja odmowna w sprawie ustalenia prawa do zasiłku okresowego	582
Wzór Nr 25.	Decyzja odmowna w sprawie ustalenia prawa do zasiłku celowego	584
Wzór Nr 26.	Decyzja odmowna w sprawie ustalenia prawa do zasiłku celowego z tytułu zdarzenia losowego	587
Wzór Nr 27.	Decyzja odmowna w sprawie ustalenia prawa do specjalnego zasiłku celowego	590
Wzór Nr 28.	Regulamin ogrzewalni dla osób bezdomnych	593
Wzór Nr 29.	Porozumienie o współpracy między ośrodkiem pomocy społecznej a noclegownią	595
Wzór Nr 30.	Decyzja kierująca oraz ustalająca odpłatność za pobyt w schronisku dla bezdomnych	597
Wzór Nr 31.	Uchwała w sprawie warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	600
Wzór Nr 32.	Regulamin organizacyjny środowiskowego domu samopomocy	603
Wzór Nr 33.	Decyzja o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy	609
Wzór Nr 34.	Umowa w sprawie świadczenia usług bytowych i opiekuńczych w rodzinnym domu pomocy	611
Wzór Nr 35.	Decyzja o skierowaniu do rodzinnego domu pomocy	616
Wzór Nr 36.	Decyzja o skierowaniu do mieszkania chronionego	618
Wzór Nr 37.	Wniosek o umieszczenie osoby psychicznie chorej bez jej zgody w domu pomocy społecznej	620
Wzór Nr 38.	Regulamin organizacyjny domu pomocy społecznej	621
Wzór Nr 39.	Ograniczenie możliwości samodzielnego opuszczania przez mieszkańca terenu domu pomocy społecznej	637
Wzór Nr 40.	Decyzja kierująca do domu pomocy społecznej i ustalająca odpłatność za pobyt	638
Wzór Nr 41.	Decyzja o umieszczeniu w domu pomocy społecznej	640
Wzór Nr 42.	Umowa ustalająca zasady ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca domu pomocy społecznej dla członków rodziny	642
Wzór Nr 43.	Decyzja ustalająca odpłatność za pobyt mieszkańca domu pomocy społecznej dla członków rodziny	644
Wzór Nr 44.	Decyzja w sprawie zwolnienia z odpłatności za pobyt mieszkańca domu pomocy społecznej	646
Wzór Nr 45.	Umowa o świadczenie usług opiekuńczych	648
Wzór Nr 46.	Uchwała rady powiatu w sprawie podwyższenia wysokości kwot pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie	653
Wzór Nr 47.	Indywidualny Program Integracji Cudzoziemca	654
Wzór Nr 48.	Decyzja w sprawie uchylenia decyzji o udzieleniu pomocy dla cudzoziemca	658
Wzór Nr 49.	Upoważnienie do dostępu i przetwarzania danych osobowych	660
Wzór Nr 50.	Zobowiązanie do zachowania danych osobowych w tajemnicy	661

Wzór Nr 51.	Wykaz odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych stosowanych w ośrodku pomocy społecznej	662
Wzór Nr 52.	Informacja o ograniczeniu w wykonywaniu obowiązku informacyjnego	663
Wzór Nr 53.	Wniosek do samorządowego kolegium odwoławczego o rozstrzygnięcie sporu o właściwość	663
Wzór Nr 54.	Wniosek do Naczelnego Sądu Administracyjnego o rozstrzygnięcie sporu o właściwość	666
Wzór Nr 55.	Postanowienie w sprawie wszczęcia postępowania wyjaśniającego w celu sprawdzenia przyczyn nieodbierania świadczeń z pomocy społecznej	668
Wzór Nr 56.	Decyzja wstrzymująca wypłatę zasiłku stałego z powodu niepobierania świadczenia przez okres kolejnych 2 miesięcy	669
Wzór Nr 57.	Decyzja uchylająca wstrzymanie wypłaty zasiłku stałego z powodu niepobierania świadczenia przez okres kolejnych 2 miesięcy	671
Wzór Nr 58.	Decyzja stwierdzająca wygaśnięcie zasiłku stałego z powodu niepobierania świadczenia przez okres kolejnych 2 miesięcy	673
Wzór Nr 59.	Decyzja odmowna w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z pomocy społecznej z zastosowaniem art. 107 ust. 4a ustawy o pomocy społecznej	675
Wzór Nr 60.	Decyzja odmowna w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z pomocy społecznej z zastosowaniem art. 107 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej	677
Wzór Nr 61.	Wniosek o zapewnienie pracownikowi socjalnemu asysty Policji	679
Wzór Nr 62.	Zarządzenie kierownika ośrodka pomocy społecznej w sprawie powołania zespołu ds. pracy socjalnej	680
Wzór Nr 63.	Statut specjalistycznego ośrodka wsparcia i interwencji kryzysowej – uchwalony przez radę miasta na prawach powiatu	682
Wzór Nr 64.	Kontrakt w sprawie superwizji pracy socjalnej	684

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl